

Pealinna Teataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 45.
Avatud kl. 9-st kuni kl. 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükkikoja
telefon 450-67.

TELLIMISE HIND:
Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile:
1 aastaks 3 kr., 1/2 aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr.,
1 kuuks 0.35 krooni koos postikuludega.

Teistele tellijatele:
1 aastaks 4.50 kr., 1/2 aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr.,
1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis
10 senti mm veeru lauses.

Nr. 65 (532)

Kolmapäeval, 24. augustil 1938.

6. aastakäik

Linn laiendab tänawaid

Linnavalitsusel on kavatsusel ajada mitmed pool üle linna tänawate laiendamisele.

Kuldnoa ja Suure tänawate laiendamiseks vajab linn tänawate nurgal asetsesest Veidigi finniswarast 1294 rtm. maad.

Reemia, Sõstra ja Kirsi tänawatel asetsesest finniswarade omanikud ja elanikud on pöördunud linnavalitsuse poole palwega rajada lähikül praegu teineteistest eraldatud Reemia tän. ojaade wahel. Lähiküla alla linn vajab Wälja tän. 28 asetsesest Siibergide finniswarast 169 rtm. maad.

Jakobsoni tänawa laiendamiseks vajab linn Jakobsoni tän. 3 asetsesest A. Teesfowi ja M. Wiitaki finniswarast 52,6 rtm. maad.

Rajafawa Gählmanni tänawa alla vajafafse Jakobsoni tän. 29 asetsesest S. Gelfi finniswarast 9,3 rtm. maad.

Uue linnaplaani järgi vajab linn Madara tänawa laiendamiseks Madara tän. ja Paldiski mnt. nurgal asetsesest

S. Werkrani finniswarast 167,7 rtm. maad.

Uue ja Wana Kalamaja tänawa laiendamiseks vajab linn 828 rtm. maad Eesti ap.-õigeusu sinodi finniswarast.

Linnaplaani järgi vajafafse Roidu tänawa laiendamiseks Jamas tänawas nr. 38 asetsesest S. Lõhmuse finniswarast 16,3 rtm. maad.

Raua tänawa laiendamiseks ja finniswarade piiride reguleerimiseks vajab linn Raua tän. 10 asetsesest A. Kinfari finniswarast 225,1 rtm. maad. Maaweertele ulatuvad üks tahetordne katusekorraga puust elumaja ja üks ühetordne puust elumaja.

Sama tänawa laiendamiseks ja finniswarade reguleerimiseks vajab linn Raua tän. 12 asetsesest A. Raudwere pärandustombu finniswarast 108,1 rtm. maad. Maaweertel asetsesed ka finniswarad.

Kõigi mainitud finniswaraomanikega on linn saawutanud kokkulepped wabal feel. Sundwõõrandamisi jün ei tule.

Linnawolikogu koosolek

Täna õhtul kell 6 peetafse linnawolikogu esimene koosolek peale suwewahetuse aega. Päewakorras on rida maaweerte omandamisi tänawate laiendamise alla, linna lisaeelarwe wastuwõtmine jm.

Maaweerte wahetamine Paldiski mnt. laiendamiseks

Paldiski mnt. ja Saani tänawa nurgal asetsesest finniswarade omanikud Tiitsmann, Werk ja Giniizist pöördusid linnawolikogu poole palwega lubada nende finniswaradest moodustada wahetordide muutmiseega tahetja ehitusruumi.

Linnawalikogu on frundiomanike joowiga nõus, kui omanikud annawad linnale Paldiski mnt. laiendamiseks ja Tehnika tänawa pikendamiseks waja lijed maa-alad. Krundiomanikud pooldawad linnawalikogu ettepanekut tingimisel, et nemad jaawad wastutajuna selle eest nende finniswarade wahel asetsesest julefawa Saani tän. oja 321 rtm. juures.

Rahwapargi rajamisest jaab asja

Rahwapargi ja wabaõhmuuseumi ajutamine näib teostuwat. Wastawate eeltöödega on tehtud juba algust. Eo-dushoiu- ja turismi-instituudi, selle kompetenssi kuulub rahwapargi rajamine, juure on moodustatud eriline fond, kuhu sotsiaalminister on määranud 500 krooni. Samajaurf toetust palutafse nüüd ka Tallinna linnawalikogust.

Linn vajab lisafrediiti

Linnawolikogu koosolekul tuleb otsustamisele linnale lisafrediidi määramine. Lisafrediiti vajafafse uute omnibusse ostmiseks 110 000 fr.; tulefõrjehoone ehitustööde lõpetamiseks ja õppeforni ehitamiseks 49 000 fr.; linna turbafoostusele woaauto ostmiseks ja autokuuri ehitamiseks 9 050 fr., ja weel mitmets teieks otstarbek.

Algus 7. Balti riikide teede kongress

Käesolewal nädalal algas Riias 7. Balti riikide teede kongress, mis testab 28. augustini. Sellest kongressist wõtab osa 10-liikmeline teedeinseneride ja asjatuhumitafte delegatsioon Eesti. Kongressile jõisid teedeministeeriumi maanteedefalitse direktor ins. M. Grasseberg, wanem liiklemisinspektor S. Iwano, maanteedeinspektorid ins. W. A. Dantschenko ja S. Maasik, Walga maawanem W. Wellner, Pärnu linnainsener A. Edermaa, Wiljandi linnainsener P. Lõhmus, Narwa linnainsener E. Offing, Eesti LinnadeLiidu ja Tallinna linna esindajana ins. A. Parssmann, Teedeuurimise seltsi esindajana ins. A. Grauen ja Eesti Autoklubi esindajana adm. Puusepp.

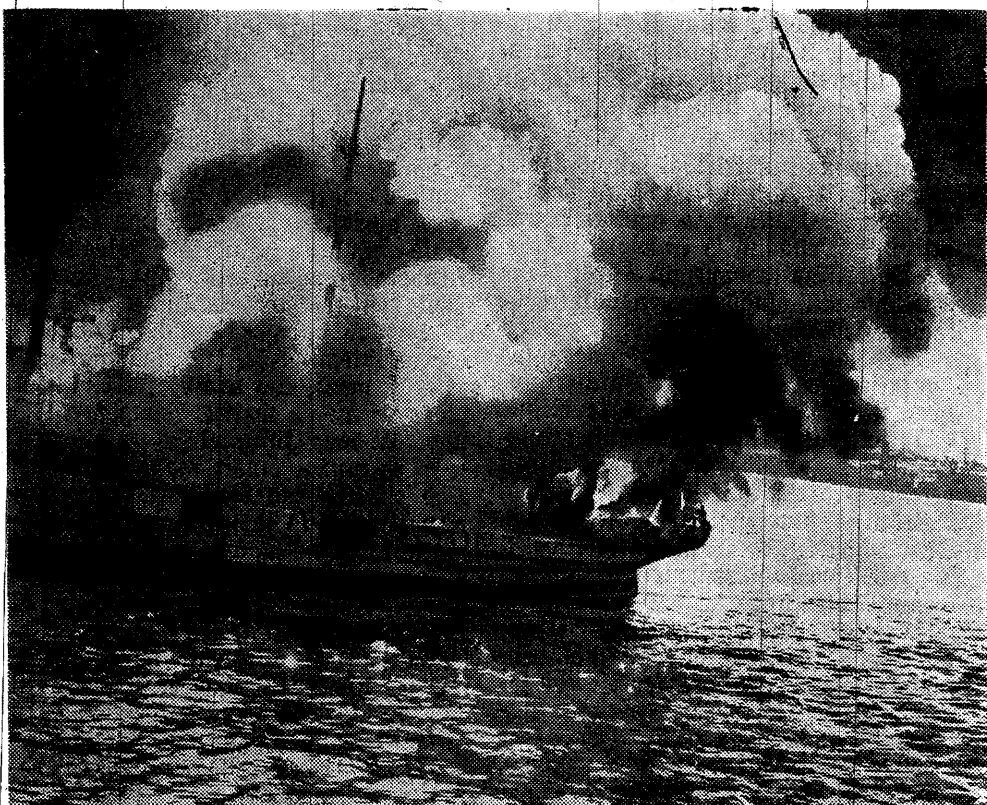
Maanteedefalitse poolt antafse kongressil ülemaade Eesti maanteedefalitse tegewusest ning maanteede ja jildade ehitamisest Eestis. Edasi on kongressi päewakorras teede ehitamise mehhaniseerimise, autotranspordi korraldamise ning teede ja jildade ehitamise tehnilist külge puudutawad küsimused.

Soome-Balti arstide kongress.

25. ja 26. augustil toimub Helsingis Soome-Balti arstide kongress, mille tulewad arutusele mitmed üldferwis hoidlikud ja klinilised küsimused. Kongressist osawõtawaid arste tuwustatafse ka Helsingi uute haiglatega, nende korralduse ja sisseseadefega.

Tallinna linnawalikogu osustas äratada kongressile Tallinna linna esindajana linna ferwishoiuofafonna juhataja dr. M. Sarwe.

Frango lennukite pommideest põlema jätinud inglise laew Valencia sadamas.

Kes tahab olla

teadlik küsimusist, mis puudutawad majaomanikke — see tellib

„Pealinna Teataja“

Enne kui ostate tapeete,

tutwuge

D-i. „Nus Maja“

walikurikka tapeedilagga.

Majaomanikele eriti soodsad hinnad.

Õstjatele kauba kohaletoimetamine.

D-i. „Nus Maja“, Estonia pst. 25. Tel. 461-39.

Lennupäewa puhul omnibuseühendus lennuväljaga.

Eesti Aeroklubi korraldab eelolewal pühapäewal Tallinna lennujaama lennuväljal lennupäewa. Et hõlbustada pealtwaatafate pääsemist lennuväljale, korraldajad paluwad linnawalikogust lubada D-i. „Mootoril“ pidada sel päewal autobuseühendust Wenefuru ja lennuvälja wahel.

Kuna linnal enesel praeguse autobuse arwu juures pole võimalik lennupäewa puhul seada sisse korralikku omnibuseühendust, andis linnawalikogu liini korraldamiseks loa „Mootorile“. Liinil jõitwad omnibused wõiwad feel peafuda Jakobsoni tän. nurgal ja frammi lõppeafuse kohal.

Uusi ehitusi

Linnawalikogu oma wiimasel koosolekul kinnitas järgmised uued ehitusprojektid ja andis load ehitustega alustamiseks:

S. R u t s i projekt juureehituse kohta frundil Niidi tän. 36.

E. P a a n e projekt sisetiste muudatuste tegemiseks tahetordses elumajas Ole tän. 29.

R. Dethlofi projekt piirde piistifamileks frundile Lätte tän. 2.

S. R o o p i projekt elumaja ja majandushoone ehitamiseks frundile Suure tän. 9.

E. S a l t s i projekt muudatuste tegemiseks kinnist neljafordse elumaja ja garaazhi ehitamisel Viivalaia tän. 62.

6. Eesti juurjõit läheneb.

Eesti Mootoripordi klubi korraldujel toimub 4. septembril Piriita-Kofo-Klooftrimeffa ringfeel rahwuswaheline wõidujõit mooforratastele — 6. Eesti juurjõit.

Linnawalikogu loal juletafse juurjõidu puhuks kiitlemine autobustele ja jõiduteile funi kohani, kus tee poliisewõimude ja wõistlusekorraldajate poolt on edasipääfuts juletud. Lääi lastafse ainult neid jõiduteid, mis on warustatud erifunnustega ja wiiwad juurjõidu pääsmega warustatud pealtwaatafajaid Klooftrimeffas asuwa stardi-plaffini.

**Sakfamaa ei suuda wõidelda
majanduslikult tugewate riikide blokiga**
Sensatsiooniline kirjutus dr. Schacht'i häälekandjas

(Järanneb)

Pealinna korteriolud paranewad iga aastaga

Kodanike heatorranõudlused leiawad pidewat rahuldamist

Sageli kuuleme pealinna kodanikke nurisewat Tallinna halwade kõnniteede, kanalisatsioon- ja korteriolude üle. Ei taha hiinlohal ütelda, et need nurinad oleksid põhjendamata, waid pigem tülid jada kinnitada, sest meie pealinna heatorranõuded jätawad tõesti joomida. Samas ei saa ta jafata, et meie pealinna omavalitsus on teinud kodanike heatorranõudluste rahuldamiseks tülid tõhusat tööd.

Wõtame kas-mõi näitaks Tallinna tänawate jillutamise. 20 aastat tagasi oli tänawate üldpikkus 168 km; wiimastest oli jillutatud parafettwiidaga 2,7%, munafiwidaga 26,3%, prügitatud 42,5% ja prügitamata ja jillutamata 28,5%. Nagu neist andmeist nähtub, oli Tallinna teist 1918. a. ligi 1/3 prügitamata ja jillutamata.

1938. aastaks me pealinna teede pikkus on kaswanud 185 km-ni, millest on kaetud asfaldiga 4,9%, jillutatud parafettwiidaga 4,3%, jillutatud munafiwidaga 34,8%, prügitatud 32,0%, prügitatud ja fõrwatud 11,0%, bituumendatud 12,0%, kaetud fjementbetooni ja mafadamiga — 1,1%.

Samuti on leidnud laiendamist kanalisatsiooniwõrk, mille üldpikkus ulatus 1938. a. 120 km-ni. Sgal aastal on ehitatud juure teistmisi 2,5 km roijf-weeforustikku.

Tunduwalt on aga paranenud korteriolud.

1918. a. oli Tallinnas 6901 elamut 34 544 korteri ja 54 589 toaga. Kuna jell aastal ei peetud korteriolude loendust, ei saa täpselt ütelda, kui palju meil tol ajal oli 1-, 2-, 3- jne. foalisi elutortereid ja millist materjalist need olid ehitatud.

Esimene rahwaloendus toimus 1922. a. Sellest ajast on pärit ta esimene andmed meie korteriolude kohta.

1922. a. oli Tallinnas 79,9% puumaju, 15,9% kwiimaju ja 4% fegaehtu. Sama aasta loenduse andmeil oli me pealinna 1-foalisi elutortereid 75,0%, 2-foalisi — 9,1%, 3-foalisi — 6,21%, 4-foalisi — 3,8% ja 5-foalisi ja suuremaid 5,5%.

1-foalisi elutortereis elunes 64,8% linna elanikest, 2-foalisi — 10,1%, 3-foalisi — 7,6%, 4-foalisi — 5,6% ja 5-foalisi ja suuremaid — 11,3%, nii et teistmisi elunes ühes korteris 3,8 inimest ja ühes toas 2,3 inimest.

Majaomanike sünnipäewi

Green, Anna	24. augustil 1877. a.
Lomingas, Anna	25. augustil 1892. a.
Lamberg, Anna	1869. a.
Puum, Joh.	1886. a.
Alismann, Juuli	26. aug. 1859. a.
Rammo, Süri	1872. a.
Saar, Selma	1895. a.
Wutter, Mart	1865. a.
Saals, Karl	1889. a.
Tallinna Majaomanikkude Seltsi juhatusliige.	
Lunin, Boris	27. aug. 1886. a.

Reforditult hoiusummasid pankades

Majandusministeeriumi krediid- ja kindlustusafutuste peainspektsiooni toetuwõtteist nähtub, et hoiusummade fõus on pidewalt jattunud ja saawutanud jellise fõrgseisu, millist waremalt pole olnud. 1. augustiks oli kõikides linna- ja altjiapankades ning suuremates ühispankades hoiusummasid 120 miljonit krooni. Kuu aega tagasi oli jell summa 117,8 miljonit ja eelmise aasta 1. augustil 100,6 miljonit krooni. See- ga on aasta jooksul hoiusummad kõnesolewates pankades fõusnud ligi 20 miljoni krooni wõrra. Wõrdluseks on weel märkida, et kahe aasta eest oli hoiusummasid pankades 91,5 miljonit fr. Laenuude üldsumma 1. augustiks ja-

1. jaanuaril 1938 oli Tallinnas 9179 elumaja 48 389 elutorteri ja 85 182 toaga.

Nagu neist andmeist jalgub, on elumajade arv kaswanud 33%, elutorteri arv 40% ja tubade arv 56% wõrra. 1-foalisi elutortereid oli 1. jaanuaril 1938 61,6%, 2-foalisi — 19,0%, 3-foalisi — 10,0%, 4-foalisi — 4,6%, 5-foalisi — 2,6%, 5-foalisi ja suuremaid — 2,2%. Kui wõrrelda wiimaseid andmeid 1918. a. andmetega, siis peab märkima, et 1-foaliste elutorteri arv, wõrreldes suurema arwu foaliste elutorteritega, on langenud 13,4 prots. wõrra; 2-foaliste elutorteri arv on jama ajawahemikul fõusnud 9,1%-lt—19,0%-ni ja 3-foaliste elutorteri arv 6,2%-lt—10,0%-ni. Suuremate elutorteri arv on wähem muutunud. 2- ja 3-foaliste elutorteri

arwu fõus näitab, et pealinna elanike elunemistingimused on muutunud paremaks.

Nagu toodud andmeist nähtub, elunes 1922. a. ühes korteris teistmisi 3,8 inimest ja ühes toas 2,3 inimest, 1. jaanuaril 1938. a. tuli iga elutorteri kohta teistmisi

wähem kui 3 inimest

ja iga toa kohta teistmisi 1,7 inimest. See fõestab, et elutorteri juureehitamine toimub kiiremini,

kui elanikarwu kaswamine.

Elanikefihedus ühes elutorteris on wähenenud, mis on wõimaldanud pealinna elanikele lahendamata, terwis- hoiundudele wastawamat elamist ja mis pole jätanud awaldamata mõju ta üldisele haigestumisele ja juremusele.

Kui meil mõned ringkonnad piia- wad jalgaks teha, et meie pealinna korteriolud on halwad ja kodanikud kannatawad korteritriisi all, siis jell lohal toodud andmed, mis wäljawõte ajakirjas „Eesti Linnad“ ilmunud dr. Püümeffa kirjutusest, on jellale jalgaks wastuwõetaks.

Wälismaa linnade korteriloenduse andmeid meie omadega fõrwatades näeme, et 1,7 inimest toa kohta ejeneb harwa. Wälismaal on elamistihedus jageli tunduwalt juurem. Nii wõib ütelda, et meie arwataw korteritriis ei põhjene fõeluseile, waid on pigem wäljamõeldus.

mades pankades oli 122,1 miljonit krooni, näidates eelmise kuuga wõrreldes tagajäimekut (1. juulil 123,4 miljonit krooni). 1. augustil mõõdunud aastal oli wäljaantud laenuude üldsumma 120,9 miljonit krooni.

Geofes hoiusummade fõusuga ja laenuude tagajäimekut oli 1. augustil j. a. pankade kasjafagawarade jell wõrdlemisi fõrge, ulatudes 20,7 miljoni kroonile (eelmisel aastal jama ajal 12,1 miljonit krooni).

Wäärtfabereid oli kõnesolewates pankades 1. augustiks 13,8 ja aasta eest 11,9 miljoni krooni eest. Riigi hoiu- kasja hoiusummad olid 1. augustil 11,0 milj. krooni ja aasta tagasi 10,6 milj. krooni.

Linna ettevõtete juhid fõitfid Rootsi

Mõõdunud nädala lõpul fõitfid linna- walisfufe läkitusel wälismaale linna ettevõteteafonna juhataja linna- nõunik ins. Schiffer ja gaaji- ja weewärgi direktor F. Rogel. Linna ettevõtete juhid fõitfid Rootsi, kus külastatafse mitmeid Rootsi linna, pea- miselt jellfete gaajiwabrikute uufimate jellfedeafete fufwumise eesmärgil. Ringreis Rootsis kestab 10—12 päewa.

Linnandunik Schifferi äraolekul täi- dab ettevõteteafonna juhataja koku- seid ehitusafonna juhataja linna- nõunik P. Sijalt.

Pilk Tiigiweski ümbrusse

Kui lähtuda Magasini tänawalt Vi- wa tänawale, näeme, kuis jell fäib ehitustegewus, fõwleb aina uufi maju. Tallinna jellpööl on küllalt plasse ehitustegewuse arendamiseks. Oleme haiglata rajoonis; ta Kesthaigla õues fäib fibe ehitamine. Seame, ruumid on jell jäänud kistaks, jeda ühes ja teises ofakonnas. On wõimalus olnud ta näha, kuis jell on junnitud olnud lai- pade testel lahutama uufi; aga ta kabe- l, kist lahunuid jadedafse wiimsele puhkeafemele, pole oma mõõdustel jell- line, nagu ta peaks olema. Mõõdume jurnuadadest.

Suame Tiigiweski. Ammu jell oli, kui jell löödi wähwasti jalgpalli, kus maailmafõja ajal meie ejimefi palli- kuufuufi Kapjas wabal ajal wabafat- likult õpetas koolipoisje palli faguma. Eriti koolipoisid armastafid jeda män- guplatfi ning Kesthaigla õuelt haiged waastafid fawalifelt jeda meelelahutust pealt.

Nüüd on Tiigiweski — tenate kor- raldatud park; jelle ümbrusse, õigem taha, on ferfinud hulgana uufi maju, fõgu jell rajoon on omandanud uue ilme ja ilu.

Wanasti liikus jell waid wene fõdu- reid — fajarwad on ju läheduses. We- nelaste laul, fõim ja komandofõnad — jell oli nii küpiline igapäewafes Tiigi- weski ümbruses. Ka nüüd ajub ja elab jell fõdureid ning kuuldub fajarwu tagant lastefiirult püsifapuke. Kuid rahwaste wähe on nähtawasti juur, eestfi fajarwu ei kosta ümbruse fõrwu pea midagi. Eestlane on palju, palju wäitsem wenelafelt. Eitufes jell edasi Tallinna äärt mõõda, jalgub, et ta jell elanikel tuleb kannatada äärelinna fa- waliste puuduste all: fänawajillufus kas puudub wõi on auklit, — kõnni- teed korraldamata, et jellfeti kaofa fa- losfid porri, wõi jell fäi alati mär- gade jalgadega. Puudulikult korras- tatud Püfifirohu f. ofa pannaafse min- git forustikku, Rootsi f. lõpul puudub

fänawajillufus, jamaruti jätab jell joo- wida Aafrika fänawal, mis on pealegi auklit.

Meil on fänawaile, fõidu- ja jalgtee wahete istutatud ilupuid ja puude is- tufamist joowitafud. Nende puudumine annab aga tunda eriti äärelinnas, kus waba ruumi fänawail rohkem. Wahete

Suvehooaja lõpul daamidele

valmispesu väljamüük

M. Kabal'i riidekauplus

Tallinn, V. Karja 7, tel. 444-01.

wilfjatab ta kurioofumeid; nagu Dree- wingi f. lõpp wastu Viimalaia fäna- waf. Viimalaia f. üe on fõigiti forras, uuemas ofas wastu Wanaafraamifurgu asjafteeritufdi. Kuid jellfeti fahete poole, ta linna fõudame jellis, pilt ofjefohe muutub, nagu näitaks Dreevingi fä- nawal.

Selle lõpp wastu Viimalaia f. on il- ma igafugufe jillufufeta ja ühegi kipi- plaadifa majade ees! See fänawaofa pole küll pift, kuid ei ofa fufufleda, kuidas elanikud jell wähwaga majja pääfjwad. Wanaft ajast peale on jell nähtawasti nii olnud, ja teegi pole tul- nud mõtlele, et kui fõitjal fäib korra- damistfõõ, siis mõiks jell ulatuda ta jilla.

Suame nn. fäiturule. On argipäew ja elu pole jell jell kuigi intensiifne. Viimalaia f. ofas maas pörjafte kas- tid... edasi waidlewad meomoori- mehed. Mõõda fihufab kiffarõõpmelise rongi wedur, farjub ja häbaldab, nagu oleks ta fõmmatuf piina-rafale. See fõitaw wile! Sellest on kõneldud ja jellfeti faab edaspidi kõnelda.

Kas B. Parm oli korralik üürnik?

Sõjamees, kes peab „lahinguid“ 20 aastat pärast fõda!

Hiljuti ilmus „Rahwalehes“ kirju- tus, milles omal ajal „fäifamehe“ nime all tuntud Boris Parm jüüdis- tab majaomanikke, et need ei wõtawat lastega üürnikte korterisje. Parm, kui korralik üürnik, polewat Tallinnas ega ta Nõmmel jannud korterit ja nüüd ajunud ta elama Keilasje. Kirjutufes lastafte paista, nagu oleks B. Parm ideaalne üürnik, kellele majaomanikud on teinud ranta ülekohut. Mainitafse ijegi fänawaid, kus B. Parm olewat korterit offinud ja laste fõttu pidanud korterist loobuma.

Meie poole on nüüd pöördunud mitu majaomanikku, kelle majas Parm on elanud, paludes nende wastu fõstetud „jüüdistust“ jellgitada.

Nii fõestab Parmu „eestujulitte“ eluwile üfs Nõmme majaomanikke jargmifellifufes kirjas:

„Parm elas minu majas wawalt kolm kuud ja lahkus—omal joomil, jät- tes ofa üüri fajumata. Saamatajäänud üüri olen ajunud nõudma koftufeel. Parm fefitas igafugu farbefuid jell- dufi, mille pärast pidid politfjeis üle- tuulamilel fäima

8 iitit minu majast.

Edasi jüüdistas P. majaelanikke ühe puufiitli wargufes. Asi läts koftufje ja jüüdistafud mõisteti õigeks. Easte pä- rasti polnud meil wähimasti arufajama- tust. Küll oli P-l alati larmifsemist ja fülifsemist oma teenijaga.

Minu majast lahufes ajus P. Met- ja fän. 29. Ka jell ei lahunud P. laste pärast, waid korratu üürimats- mife ja oma teenijaga fülifsemise pä- rasti, misfõttu majaomanik oli jurni- tud ijegi politfjei kufsuma. Wdijelt oli P. wõrdlemisi muft üürnik ja korterist lahufes jättis pärandufets lufitafid.

Majaomanik Sõja fänawal kirjufab jargmif:

„Rahwalehes“ on awaldatud eba-

õiguid wäljendufi, millifeid minul P-ga pole üldje olnud. P. üüris länud aasta nowembrifuus minu majas fa- hefoalife korteri. Käesolewa aasta 15. mail ütles P. korteri üles ja ajus elama Keilasje.

Korterit üürides fähendas P., et tema ajub linna elama koos oma fõbra õega. Easteft ei olnud meil juttu. Hil- jem ta jellfetas, et lapsed on Ranna- mõija lastefõodus, ja fõi nad fawets linna korterisje.

Meelldi wõtfajin ma lapsed tagasi, kuid P. ennaft mitte. Ta fawatjes ja- geli fülifjeda oma naisfõoft korteri-

Tapeete

suures walikus soovitab odavalt

Richard Weiss

Tartu mt. 53

Tel. 313-68

faasfajega. Tülid fandufid foridori ja õuele. Rord fäis P. majahoidjat palu- mas, et wiimane kufufus politfjei. Fül- lifsemised tema korteris fõrdufid jageli. Nagu ma teistelt majaelanikest olen kuulnud, wajanud P. fõitjal politfjei abi, ja jeda jellfets, et lahendada tüli oma naisfõoft faasüürnikuga.

Neist näiteist nähtub küllalt jellfett, kuiwõrd „ideaalne“ üürnik oli P., mees, jeda ülistatafse tema teinete pä- rasti wabadusfõjas. P. wõis lahingu- rindel olla üliinimene, kuid jell ei õi- gusta weel tema korralikust üürni- tuna.

Kas B. Parm oli maps wõi waba- dusfõjalane, jeda meie ei tea, kuid tea- me, et ta on olnud ebaforralit üürnik.

Hitler suurel Saksja manöövriil.

Kolmanda riigi mobilisatsioonist

Lippude all on 1 350 000 meest, ja kuigi kõnelakse ainult manöövrist, on jee siiski reeglipärane mobilisatsioon, mis neil päevil teostub kolmandas riigis, mobilisatsioon, mis maksab määratuid summasid, desorganiseerib majandust ja sunnib isegi Hitlerit taktistama töö ta armastatud ehitusplaanide juures vähemalt kuus ajaks.

„manöövrid“ desorganiseerivad Saksjamaa eraelu valusamini kui maailmasõja päevil. Pole imestada, et üle kogu maa saabub teateid rahulolematusest, mida muidugi ametlikult eitatakse. Sellele vaatamata kuulub ifka ja jälle sellest, ja kõnelakse isegi rahutusest, mis idaprovintsis, eriti Sileesias, olemat puhtunud. Usutavasti on jee liialdus, seda enam, et vastuhakkamine tänapäev kõrvõimja riigi vastu on võrdne riigi reetmisele, mis on rasteimal määral taristatav.

Kindel on aga, et rahulolematust laades ringides on olemas. Sõimatasse osalt päris avalikult kogu elu tõestavaid jõalisi korraldusi, millist jõimu võimud ei võta aga kuigi tõsiselt.

Uksifud wabritud olid sunnitud andma juuroja oma töölistonnast sõjaväele. Seetõttu on nad sunnitud tööleisma panema, või siis funduvalt vähendama toodangut. Autobuseliinid taktistatid tegewuse, kuna sõidufid võeti sõjaväe jaoks.

Isegi inimesed, kes ei satu kergesti paanikas, Berliinis ajuvad leisufohal, et järelejäet sõjalisi wahendeid ei lajutataks muidu, kui jün poleks tõlised põhjusi.

Muret juurendab kuuldu, et jõdurid, kelle taheastane teenistusaeg lõpeb 1. oktoobril, jäetasse veel kuus ajaks, kuni 1. novembrini, sõjaväele.

Hirm asjade käigu ees avaldus eriti tugewasti börsil, kus kirsid uuesti langejid. See kirsjide langus algas juba mõni nädal tagasi.

Kesthaigla ehitamisest Helsingis

Juba möödunud aasta kewadel moodustati eriline komisjon, kellele tehti ülesandeks taoluda riigi ja linna ühise kesthaigla ehitamise küsimust Helsingis. Nüüd on komisjon oma töö lõpetanud ja oma tawa esitanud. Kawastatud haigla mahutaks 1780 patsienti. Ehitustulud, ühes naistelliiniku ehitamisega, tõusejid 234 410 000 Soome margani. Komisjoni arvamuse järgi tuleks haigla püstitada kuue aasta jooksul, kusjuures töö kestaks kogu aeg taktistatama. Komisjoni poolt on välja tõetatud kawa, millises järjekorras watawad osafonnad kuulujid ehitamiselt. Haiglast kuuluts 1000 kohta linnale, kusjuures kohtade jaotus üksikute osafondade järgi toimuts erilise kohtuleppe alusel. Linn maksaks osafonna eest päewamaksu madalama normi järgi. Nende

Kõige enam karmatassid tera-, jõe- ja sõjafõustuse aktiaid, samuti wäär- tused, mis olenewad ehituskonjunkturiist. Kunagi pole aktiaate langus saarutanud järeast tempot, kui wiimastel päewadel, mil üksifud wäärt- paberid kiire ajaga kaotassid kuni kümme punkti.

Rahaministeeriumi seletust, et ei tarwisse karta elu kallinemist, ei ujuta. Kuid ühtlasi annab funda peenraha puudus.

Üldist rahutust tekitab veel jee, et sõjalised ettevalmistused nõuawad palju tooraineid. Teras, mis pidi minema elamute ehitamiselt, võeti uuesti tagasi, kuna seda nüüd wajatakse wiljaladude püstitamiseks.

Wiimastel kuudel on nii toorainete kui ka wilja jissewedu Saksjamaale funduvalt tõusnud.

Waatamata mõnedele ähwardawatele asjaoludele, kuhu kuulub ka pidew, äge ajakirjanduse rünnak Tšehhoslowakkia vastu, ei ujuta Berliinis üldiselt ähwardawat sõjaohu. Kinnitatakse, eriti diplomaatlikes ringes, et nagu ennegi, nii ka nüüd lõplik otsus oleneb Londonist ja Pariisist. Nagu me nägime 20. mail, Prantsusmaa ja Inglismaa hoiawad oma käes ittagi trumpe.

Kui Pariis ja London on üksmeelsed ja annawad selgesti mõista, et jõda Tšehhoslowakkia vastu tähendab üldise sõja algust, kolmandas riigis ei kaotata mõistust ja heidutakse selle algatamiselt.

Rahu garantiits on ka jee, et lord Runciman wiibib Prahas. Kuni toimuwad läbirääkimised ja lepitustassjed, oleks iga rünnak Tšehhoslowakkia vastu lõppeks ka rünnak Inglismaa vastu. Kolmas riit on aga wiimastel ajal jageli näidanud, et ta millegi muu eest niivõrd tagasi ei kohtu, kui oluforda sattumast, mis oleks võrdne 1914. aastale, mil Inglismaa oli junnitunud liituma Saksjamaa wastastega.

de soodustuste eest maksab linn riigile ühefordse tajuna 45 prots. ehitustuludest ja 50 prots. jisseadekuludest. Alapidamistulude taktess maksab linn tema kätutuses plewa 1000 koha eest 50 protsenti haigla nefotuludest.

Seltsi liikmeile tasuta

juriidiline nõuanne on iga päew tella 1—2 ja ehitustehniline nõuanne 12—1 (välja arwatud laupäew) Tallinna Majamantitkude Seltsi büroos, Harju tn. 45 teisel korral.

Seltsi büroos on jaadawal odawahin- nalised üürifilutungiraamatud, palga- raamatud, majatoduforrad jne.

Büroofundidel, tella 9—3, wõetasse wastu liikmemaksu, „Pealinnaleht“ tellimisi, liikmeksastumise joowi- awalduksi ja toriteritultutusi ülespane- luts wastawatesse kastidesse, hinnaga 50 senti.

Aristotelese tõeks- pidamisi tänapäeval

Maine on küps abiellumiseks 18-aastaselt, mees 37-aastaselt

Aristotelese elust ja loomingust kof- tuwõllitu ja ülemaatlitu pildi annab neil päewil Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastusel ilmunud E. Anwelsti teos „Aristoteles“. Seal öeldakse, et meie aeg on kaugel selle wanaaja uni- wersaalsema teadusemehe jumaldami- sest. Tänapäeval tunduwad wastu- wõtmatuina nii mõnedki Aristotelese seisukohad. Pooldades isikliku waba- duse, ei saa meie nõustuda tema wäi- tega, et iga inimese on loodud orjades, kuna neil puudub otjustamiswõime ise- seiswaks teotsemiseks. Samuti leiame meie nüüd palju wastuotfusi ja eba- täpsusi tema tähelepanekuis loodustea- duje alal. Kuid siiski peame ka meie teda täiel määral tunnustama kui juurt ja jägawat filosoofi ja kui haru- dase tähelepanuwõimega inimest. Erilist tähelepanu aga wäärimad veel täna- päeval tema poliitilised ja eetilised tõekspidamised. Oma poliitilisi tõeks- pidamisi ta selgitas mitmeandelisest teo- ses „Poliitika“. Wiimastes annetes awaldas ta oma seisukohi ka kaswa- tuse üle.

Andes kaswatuseks tegelikke näpu- näiteid, alustab Aristoteles wajalike tehaliste eelduste küsimusega.

Tulewajale kodanikule terwe teha ta- gamiseks peab seaduseandja hoolitsema tõueterwishoiu eest. Ta andu tarfu määrusi selle kohta, kes ja millises wa- nuses tohivad ühtida laste õigiami- seks. Abiellujate wanuse määramisel tuleks mõelda sellele, et mõlemad poo- led kaotassid oma õigatamiswõime woi- malikult jamal ajal. Seepärast peab mees olema näiest wanem. Abiellu- miseks jõhib iga alatu näisel 18., me- hel 37. eluaastast. Siis on Aristotelese järgi mõlemad pooled oma loomuse täies küpsuses ja jõus, mõlemad saa- wutawad korraga õigatamiswõime ajalise piiri ja esimesed lapjed saawad selleks ajaks küllalt wanaks, kui wanemad enam ei jassa perekonna eest hoolit- seda.

Nagu S. Freud, A. Adler jt. mood- jad jägawpsühholoogid, wäidab ta, et jee, mida nähatse wõi kuuldas wares nooruses, mõjutab meid kõige püsima- malt. Kergesti kiindume jellesse, mida kohtame esmafordist. Seepärast tuleb lastest eemale hoida kõik, mis jilal- dab midagi alafut wõi äratub halbu kirgi. Ametlikult poolt walwafagu, et lapjed teolitealises eas (kuni 7. eluaastani)

liigutssid wõimalikult wähe orjade kes- tel ja et nad ka wabadelt inimestelt ei tuuleks midagi kõlmatut. Meed, kes kõnelewad lastele nilheid jutte wõi jõnu, tuleks jeltstonnast wälja heita. Samuti tuleks noorjugu hoida tuulmast ebanüjafaid luuletusi ja jufustusi, nä- gemast iharaid pilte ja fufujid. Wiima- seid ei tohiks seepärast esineda mujal kui õigimisjumalale pühendatud templeis, milles kultuselt iga wõtma pääjefatse aga alles teatud eas. Walitus andu määrusi ka selle kohta, misjuguseid muinasjutte ja walme tohib lastele õpetada. Wäste mängud ei tohi olla la- bafed ning kõlblufetud, ülemeelitud ega wõjitatud. Seewastu lapjed matfigu wõimalikult jeda, mida peawad tule- wikus tõsiselt harrastama. Sellistes ridades muufub Aristoteles natuke pe- dantsjeks ja wõib karta, et paljudki üli- innukad kaswatajad neid õpetusi ra- fendassid veel pöandsemalt, kui jeda joorwis tema. Et mõnes Kreeka linn- riigis juba enne Aristotelese „Poliiti- ka“ walmimist wähe liialdasti todule kaswatuse reguleerimisel, ilmneb Aris- totelese märkusest, et mõned seaduse- andjad on püüdnud imituile teelata nufu ja karjumi. Aristotelese arwates aga karjumi- ja nufuliigutused tu- gewdawad lapsi õrna organismi ja- muti, nagu wäjinut tarastab jägawasti hingamine. Sa seepärast peaks imituile jääma nufuwabadus.

Küsimuse arutamisel, milliseid õppe- aineid ja kuidas noorjoole õpetada, lõ- peb Aristoteles „Poliitika“ kuidagi äkitselt. Ta joorwitab joonistamist, jett jee arendab õffustamiswõimet ilufüsi- muses. Wiimast omades wõlbitasse muujeas mõnigi jissefukfumine mõöb- lite ja kunstiesemete õstmisel. Ta ma- niffes hoiduma liiga raskeist sportliffest harjufufist kaswueas, tähendades, et olümpiamängude wõjitate hiiglaarvus wawalt leibub üts wõj tats, kes on wõitnud nii noorufina kui ka mehena. Sa siis ka jirdub waatlama muu- jita mõju iseloomu kaswatamifele. At- jikasjaliffelt kirjeldab ta mitmejuguseid muujita liffe, tunnustab mõnda neist kaswatuse otstarbeks, näitaks dooria heliliffi, mis loob kindla ning rahuliku meeleolu, ja hülgab mõne teise, näitaks friiugia heliliffi, mis, nagu flööt inst- rumentide hulgas, mõjub joowastawalt ja fundeid erufawalt.

Laiast maailmast

Teemantpulmad Inglismaal.

Siljufi Englise kuninganna õnniffes abiellupaar Consdale nende teemant- pulmade puhul.

Lord Consdale wõib waadata tagasi jündmusterohkele elufäigule. Seitsme- teistaastajena ta lahtus wanemast ja liitus firtufega. Kuid walitud elufufe ei rahuldanud tema romanfilifi offi- muji ja ta pöördus kogu tagasi. Wae- walt 21 aastat wana, ta abiellus noore leedi Gordoniga. Wähe hiljem ta tegi endale nime poffimisjõrdiga. Kolme- kümneaastane trahw Consdale reilis Põhja-Kanadasse, kus Klondikes leidis tulda; lühidalt ja jalgelt, kõit õnnes- tus tal, mida algatas. Kuni kõrge wa- nadufeni oli ta eeskujulik sportlane; nüüd ta loeb juba 81. eluaastat ja on küllalt kõbus. Tema ja ta abifaaja, kes juba kuus aastakümnet on fruuft ta kõrwal seisnud, on kõikide lemmi- tuits ja oma pulma-juubelil jaid mää- rafu hulga õnniffustirju.

Ta wõib reijida.

Mõni nädal tagasi kogu Kanada jäl- gis kohtuproffessji, mis lahendas paran- duse milhioneid.

Eljabeth Sifton, ühe endise Kanada ministri paranduse pärija, 1928. a. fir- jutafud ija testamendi järgi pidi jääma

hiiglawaranduse omanikuks-pärijaks je- ni, kuni elab Kanadas. Pärija alustas kohtuproffessji testamendi selle fingimu- se wastu. Esimeses instantsis ta kaotas, teises kohtuastmes õffus oli kompro- misliff: tahetuine Kanadast äraolek ei olewat testamendi rikkumine. See ei rahuldanud aga preili Siftoni ja ta kaebas edasi kohtu fõrgeimasje instants- ji. See õffustas pärija katus, fuulu- tades, et kuna jee fingimus testamendis on jegane, ei ole jett üldje seadusejõudu.

Nüüd õffustas preili Sifton ajuda reijima, mis ta ammuks joorwis, kus- juures ka karta pole, et ta kaotab oma hiiglaparanduse.

Kohtem kui „omapäranne“ jund- wõõrandamine.

Üts Tšehhoslowakkia kodanik omas Wiinis finniswara. Mõni aeg tagasi ametindimud teafassid finniswara- omanikule, et jeda wajafasse riikliffeks otstarbeks, mispärast omanik müügu oma finniswara — frunt, willa ja fõrwalehitused — riigile. Omanik küsis mõned tuhanded margad. Temale was- tati, et jee hind on kallis. Kohale saa- deti riikliff hindaja. Sellejärele teafati omanikule, et finniswara on hinna- tud ... 2,5 Saksja margale, milline jumma ka makseti, hoolimata niihässi omaniku kui ka Tšehhoslowakkia Wiini jaadifu protestiffest. On olnud juhu- jeid, et ka Ameerika ja Englise kodanite warandusi Wiini wõimud on fund- wõõrandanud naerumäärjete hindade eest ja ei ole arwestanud nende riit- tide ametliffe efindajate professe.

Kinnisvarade oksjonid

Kus, kelle poolt ja millal toimub oksjon	Kinnisvara	
	Omanik, asukoht	Hinnatud
Tallinna ringkonnakohtu ruumes, Tallinnas, Pärnu m. nr. 7. Tall. 8. jaoskonna kohtupristav K. Nõu. Avalikul enampakkumisel 6. oktoobril 1938. a. kell 11	Katarina Hanson'i kinnisvara Tallinnas, Liivalaia tän. nr. 346 Kinn. nr. 2629	Kr. 45 000.--

Põhimõtteid rahwa lõbustuskohtade rajamisel

Vabaõhumuuseum peab kasvama välja maa iseloomulikest oludest. — Suurt loomaaeda ei suudeta meil ülal pidada. — Tivoli-aiad soliidseuse põhimõtteil

Allpool toome teise osa teedeministeeriumi ehitustalituse direktori arh. J. Ostrati jutuajamisest meie lehele, milles arh. J. Ostrat oma reisu muljete põhjal teeb tähelepanuväärseid järeldusi meil luua kavatseltavate vabaõhumuuseumi, loomaaia ja rahvapargi rajamise kohta.

Lahtises ehitusviisil hoonete grupp Göteborgis.

Vabaõhumuuseum — oja maast enesest.

„Meie reisu teine siht oli tutvumine põhjamaade suuremate linnade rahva lõbustuskohtadega — loomaaedade, vabaõhumuuseumide ja rahvaparkidega — eeskujude leidmise sihil. Meie poolt külastatud linnades need asutused olid kõik hea järjel, väljajunenud ja rahva poolt tunnustust leidnud, ning paktsid meile järelepeetavate eeskujude rajamiseks asuamisel meie oludes mitmeidki kasulikke näpunäiteid.

Kõigi järelepeetavate asutuste kohta üldiselt peab ütleva, et need asuvad rahvale kõige kättesaadavamas kohas. Kättesaadav asukoht on nende eduks teotsemise paratamatuse eeltingimused.

Edasi panime tähele, et vabaõhumuuseumid kõigis mais olid

rajaud ümbrusse, mis oma laadilt oli ühtne maa üldise loodusega ja selle laadiga.

Nii Norras vabaõhumuuseum oli asutatud mägisel maal. Rootsis ja Taanis aga madalikul. Viimastes oli vabaõhumuuseumi maaala ümber koguni rajatud põlluribad, millel kasvataki vilja, mida kasvatavad ka kohalikud talupidajad. Nii

annab vabaõhumuuseum oma maa elust täielise pildi, olles nagu maa iseloomulikest oludest välja kasvunud.

Kui meil vabaõhumuuseumi loomisel võtta aluseks see põhimõte, mis tundub täiesti loomulik, siis peaks Eesti vabaõhumuuseum rajatama madalale maal. Madalmaa on meie domineeriv maapinnavorm, kõrgeid mägesid ja mägisemaad meil leidub vaid õige vähe. Seepärast koht Kloostrimetsas. Pärta jõe kaldal, millest kui tule-

wale vabaõhumuuseumi asukoht on tõelised.

ei ole vahet kõige õnnestunud valit jellest seisukohalt vaadatud. Pärta jõe kohal on kõrgeid kaldaid, järelepeetav koht pole meie kodumaal palju leida, ning muuseumikülastaja, kes meie oludega pole tuttav, võib siit saada meie maast lootsuse wale efektiivsuse. Säärane vabaõhumuuseum ei wastaks täiel määral oma otstarbele.

Loomaaed kodumaa loomadeks. Loomaaiaid, mida külastajate, olid kahelaadilised. Stokholmi loomaaed, näiteks, oli piiratud, vähema arvu loomadega ja elatud olid enamasti ema maa loomad. Kopenhaageni loomaaed oli väga rikkalik, rohke loomade arvuga, millele seas oli nii kodumaise kui ka igasuguseid eksotilise loomi. Kui vaadelda neid kahte tüüpi loomade seisukohalt meie oludes, siis minule tundub, et järelepeetav loomaaed, nagu nägime Kopenhaagenis,

ei juudeta meil ülal pidada.

Kõikide suurte ja haruldaste loomade ülalpidamine, toidmine jne. nõuab suuri järelepeetavusi, mida meie oma väikesel rahvaarvu juures anda ei juuda.

Sellepärast oleks meile kõige kohasem vähemamõelduline loomaaed, kuhu tuleks paigutada jällegi

eestist meie oma kodumaal esinewad loomaliigid.

Asja elavdamaks muutmiseks võiks aga muretseda ka mõned huvitavad loomad välismaalt, nagu mõni elefant, papagoi, ponid j. t.

Tivoli-aiad loomade lõbustuskohtadena.

Kõikide rahva lõbustuskohti rahvaparkide j. m. näol nägime väga mit-

Rohelusse üppuvad majad Oslo uues elamuterrajoonis.

mesuguseid. Eriti suurepärased olid Tivoli-aiad Stokholmis ja Kopenhaagenis. Nende korraldamine on lihtsam, kuna nad oma laadilt on äärmiselt efektiivsed: lõbustusel, efektsed jne. on efektiivsuse poolest. Selline asutus vajab oma alla aga väga suurt maa-ala.

Istutage wiljapuid tänavaäärtele, parkidesse ja õuedele!

Avaldame mõttevahetuse korras.

Tallinna ilulise külje tõstmine ja n. ü. kaunistamine täib aastast aastasse. Korraldajate parte ja wana-müüre, tänavaäärtele istutatud puid, rohelistele platidele lilli, ilupõõsaid ning puistatutakse ka ilujambaid.

Kuid eks jama tehta ka teistes linnades. Eriti hooliga on istutatud puid — kõnniteede ääres, hoonidesse, murudele ja isegi maantee ääres, põldude ja heinamaade wahel.

On istutatud peamiselt pappelid ja pärnast, siis kaarepuid, kastepuid, tuuski.

Kuid miks ei istutata wiljapuid? Miks mitte õunapuid, pirnapuid, kirsse jne.?

Need on ju samuti suured rohelistes, aga peale seda nad õitsevad kewadel kaunisti ja sügisel annavad wilja!

Kui joita näiteks Saksamaa teid mööda, siis näeme, et maantee ääres kasvab kilomeetrid ja kümneid kilomeetreid õunapuid.

Pärast kurnawaid sõjajärgi, mille tagajärjel maal oli nälj, Friedrich Suur andis käsu, et teedäärtele tuleb istutada õunapuid. Kuid ka pani maksma ka kassiraja, et kes neid wiljapuid murab, sellel raiutakse offast käsi.

Nüüd annavad teedäärtele istutatud wiljapuid rohket saaki. Preisimaal teedäärtele wiljapuude saagist hoitakse korras isegi teed, riigikassast ei ole wadadust juure maksma.

Teedäärtes wiljapuud renditakse wälja; rentija paneb sügisel puude juure oma mahid; kilomeetri — kahe tagant konutawad mahid õõstis õlest õnnides.

Rahjaks meie puudeistutamise-afisiooni puhul ei tõstetud üles wiljapuude istutamist maantee ääres. Ei ole alust waidetel, nagu poleks meil üldsegi mõeldaw wiljapuude istutamine teedäärtes. Seft puu on puu, kas ilupuu või wiljapuu, ainult, et noored wiljapuud meil on kallid; kuid hea tahte juures oleks mõeldud jisse seada puutoole ja kilomeetreid teedääri õunapuid täis istutada.

Tinnas aga, kus oluford teine, kus wiljapuu wõsu hind waevalt katistawa asjaoluna kõne alla võib tulla — siin tuleks tõsiselt üles wõtta küsimus, kas

Tivoli-aiad Stokholmis ja Kopenhaagenis on rajatud põhimõttele, et

nad peawad külastajale pakkuma midagi ka peale majuliste lõbustuste.

Nõnda on aeda rajatud ilusaid muruplatse lilledega ja puistatutudega. Stokholmi tivoli-aias korraldatakse waga häid kontserte, mida kuulata wõiwad wabalt kõik külastajad. Kopenhaageni tivoli-aed asub ilusas pargis, milles jalutades külastajad üllatuvad igasugused omapärased ootamatused: fõrdjatutakse kunstilise tolele, mis langeb üle jalutajate peade, fõrd tabawad jalutajaid wärwliste prozhektorite walgusvihud jne. Animeks saab ühefõrdse jisseminekupäasme, eest küllaltki meelelahutust ja huvitawat ajaviidet; ei jää muljet, et siin on kõik ainult rahafõrdi taskust wäljameelitamise peal wäljas.

Tivoli-aedu külastawad põhjamaades igasugused rahwaligid. Kuna siin weedetakse sageli mitu head tundi, fõrdawad siin ka restoranid. Neid on nii luksustlike kui ka rahwalikke; viimastes pakutakse igasuguseid rahwatoite, -jooke j. m.

Kõikide põhimõtetele fõrdawa rahwapargi rajamine, olgu siis jama wõi wäheas mõõdukas, peaks olema teostataw ka meil.

Kõikide meie reis oli huvitaw, waheldusrikas ja paljupakkuw. Kõikide õpiseid ja tehtud tähelepanekuid jaame kasutada oma edaspidise plaanide ning kawade teostamisel ja ellurakendamisel. Nõnda ka jellest seisukohalt mõime oma fõrdu tulemustega jätta rahule.“

mitte mõimalikult igale poole istutada wiljapuid ilupuude asemel.

Pealegi teame, et jisse ühes meie linnas, nimelt Tõrwas, linnapea eestwõttel ongi istutatud tänawaäärtele wiljapuid.

Miks jeda mitte teha Tallinnas? Neid mõiks istutada linnawalitsus tänawaäärtele ja murudele (on ka maju, kus wiljapuud kasvawad hoonelil). Kui ilus oleks kewadegi näha tänawaääri õrnades õites nagu Saapanis ja sügisel puid punetawa wiljaga! Et ofalt rahwas wilja nopib — see ei fõhiks meid häirida. Puud on oma ülesande täitnud ja rahwale on wili rõõmu walmistanud. Ühes pargis Tallinnas meil kasvab ka õunapuid ja kuuldamasti publik on suutnud ühiswara hinnata, neile pole mitte hoolimatuslega liiga tehtud.

Wõib-olla see soom tundub efiti wõõrana ja wähepopulaarseks, kuid mujal on see leidnud teostamist ja tagajärjed on kõik rõõmustanud. Miks mitte head eestuju tõsi kaalumise alla wõtta?

Pärijate üleskutseid

Tallinna 5. jaoskonnakohtunilt

Surn. Nikolai-Friedrich-Alexander Weber'i pärand. asjas.

Raasiku jaoskonnakohtunilt.

Surn. Johan Leol'i, Peeter Wiigisalu, Jaan Intapõõli, Otto Käbi, Ruskas Aairismägi, Johannes Primmet'i, Hans Villemäli, Johannes Teinlum'i, Marie-Elisabeth Meisli'u, Johannes Wiirlo pärand. asjas.

Reila jaoskonnakohtunilt.

Surn. Nikolai Meier'i, Aleksander Konstantin Orwa, Albert Herm'i, Johannes Ewestus'e pärand. asjas.

Rapla jaoskonnakohtunilt.

Surn. Hans Lindre, Aigulas Piller'i pärand. asjas. Surn. Mart Rappeli pärand. asjas.

Austria juuditariid abiellumad „tagajelja“

Neil päewil leidis Sarajewos, Jugoslaawias, aset juuditari Caroline Friedbergi ja muhameedlase Muem Nuhijshi abiellumine. Friedberg on noor ja väga rikas Wiini daam, kuna Nuhijsh on waene pakitandja. Etsalgu armati, et mängus on suur armastus wõi jälle noore naise järeleõrdne tuju. Hiljem selgus aga, et Friedberg oli abiellus Wiini üliõpilase Heinrich Liebermanniga. Kui Austria liideti Saksa-maaga ja seal hakati maksma panema Saksamaa seadusi, siis oli enam kui kindel, et juudid, sealhulgas ka abielupaar Liebermannid, kaotawad oma waranduse. Et sellest päägeda, Caroline lahutas oma abielu, wõttes tagasi endise nime Friedberg. Ja et saada wälisriigi kodanikuks, jatis wõltskirja ja abielulahutusfõnnistuse ühe sugulase kätte Sarajewosse, kuna tal enesel, kui juuditari, Austriast lahumine oli teostatud. See sugulane kaupleski Caroline peigmeheks muhameedlase Nuhijshi ja Carolinest saadud wõltsuse põhjal toimus abiellumine pruudi tagajelja. Abiellumiseiga Caroline Friedberg, nüüd Caroline Nuhijsh, sai automaatselt Jugoslaawia kodanikuks. Aga wälismaalaste warandusi Saksa-Austrias ei puudutata.

Abielulepingus on ette nähtud ka tagasi juhtus, kui teine pool tahab lahutada. Abielupaar Nuhijshi lepingus on tagatiseks tuhat dinarit. Waene pakitandja, kes kunagi oma nait pole näinud ja arwatawasti näha ei saagi, on õnnelik ja ootab kannatamatult, millal ta abikaala esineb abielulahutuspalwega.

Nagu Belgradi ajaleht „Politika“ teatab, olewat selliste „tagajelja“-abiellude sõlmimine Sarajewos wiimajal ajal väga sage.

Raadio

Teisipäeval, 24. augustil. 7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päevauudised. 7.25 hommikukontsert. 8.15 hommikupalvus. Jaani kirikust — misj. juh. H. Põld. 8.35 Tallinn ja Türi: Turuteated. 18.55 tea-

ted ja reklaam. 19.00 muusika kohvikust „Kultas“. 19.50 välispoliitiline vestlus — toimetaja Henno Rahamägi. 20.10 Lõbusaid popurriisid. 20.40 päevauudised. 21.00 õige aeg. Teated. 21.08 kolm vähetuntud instrumentaalkülast. 21.25 Türi: Põllutöökaja linnukasvatuse eriteadlane Liina Kuusental: Kanade pidamine sulgimise ajal. 21.40 Türi: Põllumajanduslikud teated. 21.25 Tallinn ja Tartu: Heliplaate. 21.50 Ohtumuusika. Corso-trio. 22.55 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

Neljapäeval, 25. augustil. 7.00 äratusmäng. Võimlemine. 7.20 päevauudised. 7.25 hommikukontsert. 8.15 hommikupalvus. Jaani kirikust — misjonär Blumer. 8.35 perenaiste. 8.40 turuteated. 18.55 teated ja reklaam. 19.00 eesti helindeid. RR orkester. 19.45 majanduslik ringvaade — L. Grandberg. 20.00 populaarseid meelodaid. RR orkester. 20.40 päevauudised. 21.00 õige aeg. Teated. 21.05 viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask. 21.10 soololaule. Olga Indra (sopran). 21.30 Kehra

sulfaattselluloosivabrik läheb käima! Reportaaz pidulikust avatamisest ja vabrikust. 22.15 väike meeleolusaade. 22.55 õige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

„PEALINNA TEATAJA“

on moodsamalt toimetatud majaomanike häälekandja.

Wäljaandja Tallinna Majaomanikkude Selts.

Wäzfulaw peatoimetaja A. Wiederfeldt

Tallinna Majaomanikkude Pank Ü/P

Harju t. 45 (Vabadusväljaku nurgal)

Välisraha, seifid

laenud, hoiusummad

Linnamaksude ja tulumaksu vastuvõtmine

Ühistegelik
kindlustusselts

EEKS-MAJA

Tule-, elu- ja teised kindlustused

Vabadusväljak 10

Telef. 478-08

Plekitööstus I. HAITOV

Tallinn, S. Pääsukese 3 Tel. 305-39

Katuste katmine
ja parandus.

Soodsad maksutingimused

Vihmaveeto-
rud, rennid,
korstnakaped
plekkahjuded,
igasugused
pleki- ja vase-
tööd.

Katusetõrvavabrik

„Eestitõrv“

müüb lakk-okaspuu katusetõrva, mis näitustel hinnatud kuldaurahaga. Meie tõrv ei jookse maha katusele kuuma ilmaga ega pleegi päikese käes, ka talvel külma ilmaga ei pragune ega kisu lõhki pappi oma sitkuse tõttu. Kauba eest vastutus. Asjatundjate juhatusel teeme uusi katuseid, tõrva ja parandame. Maksutingimused soodsad. Müüriku 29, telef. 464-62.

LAUDU

soovitab

Karl Simon'i Kopli 9,
saeveski ja ehitusmaterjalide ladu

hüüeldatud ja hüüel-
damata, prusse, seinapalke, liiste, mitmesuguseid latte, trepikäsipuid ja muud.

tel. 441-53.

Põranda-, voodri-, laelaudu

planke, prusse, latte jne. soodsa hinnaga kohaleveoga soovitab

O. Vaidlo saeveski

Kiisa jaama juures

Telef. Kohila 21-b

Korteripakkumise kuulutused

on pandud välja vastavaise kastidesse, Harju ja Rütli tän. nurgal, Viru ja Aia tän. nurgal (saun „Basseini“ juures) ja Nunne tänaval (aja-lehekioski juures).

Puhtustarmastaja üksik naisterahvas palub

kojanaisekohta.

Kirjad palun saata Kun-
deri t. 21-15. A. Siniallik.

Korteriotsimised

Vajatakse kesklinna või lähemasse ümbrusse 6-8-toalist suuremat

korteri

Pakkumised saata slt. kuni 31. aug. s.a. märgusõna „Korteriotsija 6-8“ all.

Proua soovib 1 toa ja köögi

korteri

või suuremat mööblita tuba. Teat. slt. „Tuba ja köök“.

Korteripakkumised

Kana 5-1. Tuba ja köök, poolkeldrik. Elekter, vesi köögis ja klotset, üldvann, üür 20 kr. (ühes vee-rahaga). Kuiv, soe, elektripliit, ainult kindlapalgali-
sele (1 või 2), ka mööbliga, remonditud.

Taime 21-6. 2 tuba, köök ja esik, 1 kord. Elekter, vesi ja klotset kort., üldvann.

Vabriku 18-30. 2 tuba (esik ja köök), 2 kord. Elekter, vesi kort., klotset ko-
jas, üür 30 kr.

Mooni 13-2 (Lillekülas). 2 tuba, 1 kord. Vesi kaevus ja klotset kojas, üür 18 kr.

Girgenoni 16-1 (üksik maja). 4 tuba (esik, köök), 1 kord. Elekter, vesi ja klotset kort., üür 60 kr.

Üksikud toad

Tornimäe 7-26 (hoovi-
majas). Karske, töökaia mees või naine võib saada kaasüüriliseks. Tulla peale kl. 2 p. l.

Merepuistee 12-4 (kino „Arsi“ kõrval). 2 kooliõpilast leiavad soodsatel tingimustel täieliku ülespidamise ja korteri vene perekonnas.

Endla 9-9, hoovipeal. Ilus, puhas, korralikult möbl. tuba soliidsele isikule ära anda, soovitatav aastatüürnikule. Hind 25 kr. Näha kl. 12-1 ja 7-8 öht.

Rataskaevu 6-4. Erasissekäiguga väike tuba vähe-
hese mööbliga ja vannitoa kasutamiseks ära anda. Näha kl. 9-6 p. l.

Liiva 2-6. Naisõpilane võib saada toa esmajärgulise pansioniga ühes keskküttega majas. Hind 55 kr.

Viru 15-6. 2 kokkukut-
luvat vaikset, päikeseküllast, sooja, hästimööblitud tuba, soovikorral osalise või täieliku kostiga. Näha 12-5 p. l.

Õuna 1-9. Kaasüüriliseks võib tulla preili. Näha peale k. 3 p. l.

Küside Reimanni 28 Kesklinnas möbl. tuba, liti-
tuga, telefoni ja kesk-
küttega.

Malmi 10-18 (hoovis). Kaasüüriliseks võib tulla ametiskäija, soovitatav vene keelt mõistev meesterahvas. Peale k. 6 öhtul.

Veerenni 22-8. Suurus 4 s. Tuba köögi, 1 kord. Elekter, vesi kojas. Kahe-
liikm. perekonnale või üksikule.

Rütli 12-1. Kaasüüriliseks võib tulla kindlas ametis käija isik.

Kesk-Kompassi 9-2. Möbleeritud, erasissekäiguga tuba välja anda.

Niine 13-4. Tuba ära anda intell., ametiskäijale naisisikule. Näha kl. 4-7.

Kentmanni 14-1. Koolilaps (tütarlaps) leiavad korteri kostiga ja koolitöis järeleaitamisega.

Lennuki 41-7. Toakaas-
laseks naisterahva juure võib tulla naisterahvas. Tulla kl. 6-8 öht.

Jakobsoni 17-a-10. Vana naisterahvas soovib korterikaaslasest koolilast (tütarlast).

Telliskivi 16-15. Kaasüüriliseks väikesesse perekonda võib tulla korralik meesisik.

Lennuki 14-1. Kaasüüriliseks võib tulla ametiskäija preili. Hind 6 kr. kuus.

Vabriku 35-2. Ära anda ilus, päikesepoolne, täiesti omaette tuba meesametnikule. Sobib hästi ka õpilasele. Kost võimalik. Vajalik mööbel olemas.

Ü. Luba 3-5. Kooliõpilane võib kaasüüriliseks tulla üksiku vanema naisterahva juure. Rääkida peale kella 5 p. l.

Fählmanni 7-10. Koolilapsd võivad saada toa ühes kostiga. Näha k. 12-5 p. l.

Lutri 42-6. Toakaas-
seks võib tulla ametiskäija preili. Tulla peale k. 4 p. l.

Sõja 11-c-8. Erasisse-
käiguga ja ilusa väljavaatega tuba ära anda uues majas kainele meesterahvale.

Heeringa 12-a-4. Erasissekäiguga, möbleeritud tuba välja üürida.

V. Ameerika 17-8. Vähe-
hese mööblita tuba vanema inimese juures välja anda, soovitatav koolilapsel.

Tartu mnt. 48-6. Toakaas-
laseks võib tulla korralik, karske, ametiskäija meesterahvas või vanema õpilane.

Endla 3-2. Kaks koolis-
käijat tütarlast võivad saada voodiruumi. Näha k. 2-5.

V. Patari 5-5. Kaas-
üüriliseks võib tulla kindla teenistusega meesterahvasi või ka kooliõpilane olla. Tulla peale kella 4 p. l.

Raua 11-5. Väike, päi-
keseküllane tuba ära anda üksikule härrale või preilile.

Pärnu mnt. 89-2 (Rahu-
mäe peatus). Korralikule, ametisk. preilile on ära anda Nõmmel möbleeritud tuba. Näha kella 4-7.

Tatari 9-3. Möbleeritud,
erasissekäiguga tuba, üksikule härrale.

Kopli 12-2. Ilus, suur
tuba osalise mööbliga välja üürida. Samas naisterahvale voodiruum.

Võrgu t. 3-7. Erasisse-
käiguga suurem möbl. tuba (päikesepoolne) välja üürida kindla teenistusega daamile.

Kalevi 33-4. Tuba
(mööbliga või ilma) välja anda üksikule puhtamas ametis käijale meesisikule.

Harju 45-5. Erasisse-
käiguga möbl. tuba ühes kostiga ära anda ametiskäijale preilile. Näha kella 5-7 öhtul.

Kaupmehe 11-a-2. Suur
möbl. tuba ära anda. Klaver olemas.

Kentmanni 15-5. 2 koo-
liõpilast võivad tulla kaas-
üüriliseks üksiku vanema proua juure.

Valgevase 12-6. Ilus,
suur, päikesepoolne erasisse-
käiguga tuba, kütte ja valgustusega, soovikorral vähe-
hese mööbliga, ära anda.

Köhleri 14-1. Ära anda
ilus, väikene möbl. tuba, erasissekäik, ühes pansioni-
niga 1-2 koolilapsele või kindla teenistusega korralikule isikule.

Raudtee t. 15-4. Kooli-
õpilane leiab lahke vastuvõtu heasse perekonda.

Vilmsi 18/Tina 1 - kort. 8 (nurgap. maja). Omaette,
erasissekäiguga tuba (soovikorral tarvilike asjadega) ära anda ühele või kahele üksikule, korralikule, kindlas teenistuses käijale isikule.

Tatari 58-a-1. Kindlas
ametis preili võib korteri-
kaaslasest tulla; võib ka kooliõpilane olla.

Jakobsoni 57-1. Kesk-
kooli algklasside õpilane võib tulla kaasüüriliseks (ühes kostiga).

Graniidi 22-6. 2 vanema
klassi kooliõpilast (tütarlapsed) võivad saada toa ühes köögi, vanni ja klaveri tarvitamisega.

Falkpargi 27-4. Kooli-
õpilane (poisslaps) võib tulla kaasüüriliseks.

Kungla 28-2 (Soo t. kaudu). Ametiskäija pr. või prl. võib tulla toakaaslas-
seks (pool tuba) üksiku prl. juure, mugavasse päikeserikkasse tuua uues majas.

Näha iga päev k. 7-8 öht.
Raua 21-2. Möbleeritud tuba üksikule härrale. Hind 25 kr.

Taime 32-7 (Pelgulin-
nas). 1 või 2 tuba (mööbliga või ilma) odavasti ära anda kas abielupaarile või kahele noormehele või koolilastele.

Graniidi 22-6. 2 vanema
klassi kooliõpilast (tütarlapsed) võivad saada toa ühes köögi, vanni ja klaveri tarvitamisega.

Raudtee 41-8. Koolilaps
võib tulla.

Advokaadid

Minu büroo asub nüüd

Pärnu 28-7

(end. V. Rooskrantsi).
Tel. 483-25.

VANDEADVOKAAT

A. Terras

Kõnetunnid kl. 9-10 h.,
5-7 ö.

Arstid

TAGASI JÕUDNUD

Hambaarst

L. Buras

Kunsthambad.

Vanaturg 1, telef. 448-41
(Scheeli panga vastas).
Kõnet. 10-1 ja 4-7.
T. M. S. liikmeil hinnal-
alandus.

TAGASI JÕUDNUD

Dr. E. Kirsimägi

(Dr. E. Kirschenberg).

Närviarst.

Kõnet. kl. 9-10 homm. ja
4-6 p. l.
Pikk tn. 36-23.

Olen tagasi

hambaarst

L. Goldberg

(enne h. a. Tohver-Antson j.). Vabaduse väljak
10-a-3. Uks Kave ja Kul-
tase vahel. Tel. 410-33.

TAGASI JÕUDNUD

hambaarst

Meel-Limverk

Tatari t. 48-b, tel. 467-74.
Vastuv. kl. 9-1 ja 3-6.

TAGASI JÕUDNUD

Dr. G. Järvekülg

LIIVA 24-2.

tel. 450-03.

Kodus kl. 4-5.

Tagasi jõudnud

HAMBATEHNIK

S. Hansoff

Niguliste 6-9, tel. 446-20.

TAGASI JÕUDNUD

Masseerija

Emilie Leppik

Kaupmehe tn. 15-2, telef.
460-32. Vastuvõtt 10-1 ja
4-6.